

УКРАЇНА

(19) UA (11) 50023 (13) U
(51) МПК (2009)
A01G 25/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ДОЩУВАЛЬНА МАШИНА

1

2

(21) u200911241

(22) 05.11.2009

(24) 25.05.2010

(46) 25.05.2010, Бюл.№ 10, 2010 р.

(72) МАЦКО ПЕТРО ВОЛОДИМИРОВИЧ

(73) ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІ-
ВЕРСИТЕТ"

(57) Дощувальна машина, яка включає розміще-
ний на самохідних опорних візках водопровідний
пояс і закріплені на ньому вертикальні труби-стійки

з фермами-відкрилками, на яких встановлені до-
щувальні апарати, яка **відрізняється** тим, що вер-
тикальні труби-стійки з фермами-відкрилками за-
кріплені на водопровідному поясі шарнірно
відносно вертикальної осі за допомогою шарнірних
муфт, при цьому ферми-відкрилки зв'язані з гідро-
циліндром та гідроперемикачем, а останні кінема-
тично зв'язані системою важелів та тросів через
шарнірні муфти з вертикальними трубами-стійками
і фермами-відкрилками.

Корисна модель відноситься до сільського го-
сподарства і може бути використана для зрошення
сільськогосподарських культур.

Відома дощувальна машина, яка включає
встановлені на самохідні опори ферменні прогони
з напірним трубопроводом і з'єднані з ним дощу-
вальні пристрої, виконані у вигляді сегнерового
колеса.

Недоліком цієї машини є низька якість дощу та
відсутність синхронізації обертання дощувальних
пристроїв при використанні реактивної сили розб-
ризкуючого апарату, що призводить до нерівномі-
рності поливу [1,2].

Відомий також дощувальний шлейф позицій-
ної дії з встановленими на сталюму трубопрово-
ді карусельними дощувачами, обладнаними на
одному стволі короткоструйною дощувальною на-
садкою, а на другому - струменевим апаратом з
реактивним зусиллям, достатнім для обертання
каруселі.

Недоліком дощувального шлейфу є нерівномі-
рність розподілу дощу, відсутність синхронізації
обертання карусельних дощувачів, а також немо-
жливість переміщення шлейфу по фронту дощу-
вання [3].

Найбільш близькою до запропонованої за тех-
нічною сутністю та ефектом, що досягається, є
дощувальна машина, яка включає водопровідний
пояс на самохідних опорних візках, обладнана
вертикальними труб-стійками та жорстко з'єдна-

ними з ними фермами-відкрилками, на кінцях яких
встановлені дощувальні апарати [4].

Недолік цієї машини полягає в тому, що під
час поливу при підвищеній швидкості вітру розпо-
ділення опадів по зрошуваній площі під дощуваль-
ними апаратами замість форми кола приймає фо-
рму еліпсів, внаслідок чого виходить недополив
одних та перезволоження інших ділянок, що приз-
водить до зниження ефективності поливу та недо-
бору врожаю сільськогосподарських культур.

Задачею корисної моделі є покращення рівно-
мірності розподілення шару дощу по зрошуваній
площі і підвищення ефективності поливу шляхом
синхронного переміщення дощувальних апаратів
над зрошуваною ділянкою, при підвищених швид-
костях вітру.

Задача вирішується тим, що труб-стійки з фе-
рмами-відкрилками на водопровідному поясі шар-
нірно закріплені відносно вертикальної вісі за до-
помогою шарнірних муфт, які дозволяють
дощувальним апаратам за рахунок переміщення
над зрошуваною ділянкою при повороті ферм-
відкрилків по сектору покращувати рівномірність
розподілення шару штучного дощу по зрошуваній
ділянці і перекривати дощем всю ділянку, яка по-
ливається з однієї позиції. При цьому для забезпе-
чення синхронних реверсивних поворотів ферм-
відкрилків навколо вертикальної вісі труб-стійок
встановлені, зокрема на водопровідному поясі,
гідроциліндр з гідроперемикачем, які кінематично

(13) U

(11) 50023

(19) UA

зв'язані системою тросів та важелів через шарнірні муфти із закріпленими на них труб-стійками і фермами-відкрилками.

Загальні ознаки з прототипом:

1. Водопровідний пояс на самохідних опорних візках.

2. Вертикальні труб-стійки, закріплені на водопровідному поясі.

3. Ферми-відкрилки з дощувальними апаратами.

Відмінні ознаки:

1. Вертикальні труб-стійки з фермами-відкрилками на водопровідному поясі закріплені шарнірно відносно вертикальної вісі, а в прототипі - жорстко.

2. Ферми-відкрилки з встановленими на них дощувальними апаратами зв'язані з гідроциліндром та гідроперемикачем за допомогою труб-стіжок та шарнірних муфт.

3. Гідроциліндр з гідроперемикачем, кінематично зв'язані системою тросів та важелів через шарнірні муфти із закріпленими на них труб-стійками і фермами-відкрилками.

На Фіг.1 схематично зображена дощувальна машина, поперечний переріз;

на Фіг.2 - переріз А-А по Фіг.1, де:

1 - водопровідний пояс

2 - самохідний опорний візок

3 - шарнірна муфта

4 - труб-стійка

5 - ферма-відкрилок

6 - дощувальний апарат

7 - гідроциліндр

8 - важіль

9 - трос привідний гідроциліндра

10 - гідроперемикач

11 - розпірка

12 - трос кріплення ферми-відкрилка.

Дощувальна машина має водопровідний пояс 1, встановлений на самохідні опорні візки 2. На водопровідному поясі 1 кріпляться шарнірні муфти 3, в яких шарнірно закріплені труб-стійки 4 з фермами-відкрилками 5 та дощувальними апаратами 6.

Шарнірні муфти 3 мають механізм реверсивного повороту, який складається з гідроциліндра 7, важелів 8, тросів 9 та гідроперемикача 10.

Жорсткість кріплення ферм-відкрилків 5 в горизонтальній площині забезпечується закріпленнями на труб-стійках 4, розпірками 11 та тросами 12.

Дощувальна машина працює наступним чином.

Після підключення дощувальної машини до гідранта закритої зрошувальної мережі вода під тиском поступає у водопровідний пояс 1 і через шарнірні муфти 3 у труб-стійки 4 та ферми-відкрилки 5 до дощувальних апаратів 6, які розподіляють воду у вигляді дощу по поверхні зрошувальної ділянки.

Дощувальні апарати 6 здійснюють додаткові переміщення над зрошуваною площею при реверсивних поворотах ферм-відкрилків 5 по сектору відносно вертикальної вісі труб-стіжок 4. Ці повороти здійснюються за рахунок зворотного поступальних рухів штоку гідроциліндра 7, яким управляє гідроперемикач 10, а для забезпечення синхронності поворотів ферм-відкрилків 5 останні зв'язані між собою системою важелів 8 та тросів 9 через труб-стійки 4 та шарнірні муфти 3.

Сукупність істотних відмін нового технічного рішення забезпечує зниження втрат води на знесення вітром та випаровування, як мінімум, на 5 % і підвищує коефіцієнт ефективного поливу з 0,53 до 0,70.

Річний економічний ефект в розрахунку на одну машину складає порівняно з машиною «Дніпро» (прототип корисної моделі, вона ж є базовою машиною) 5473 грн., що при максимальному використанні по країні в зонах зрошуваного землеробства забезпечить економію в розмірі 16419 тис. грн.

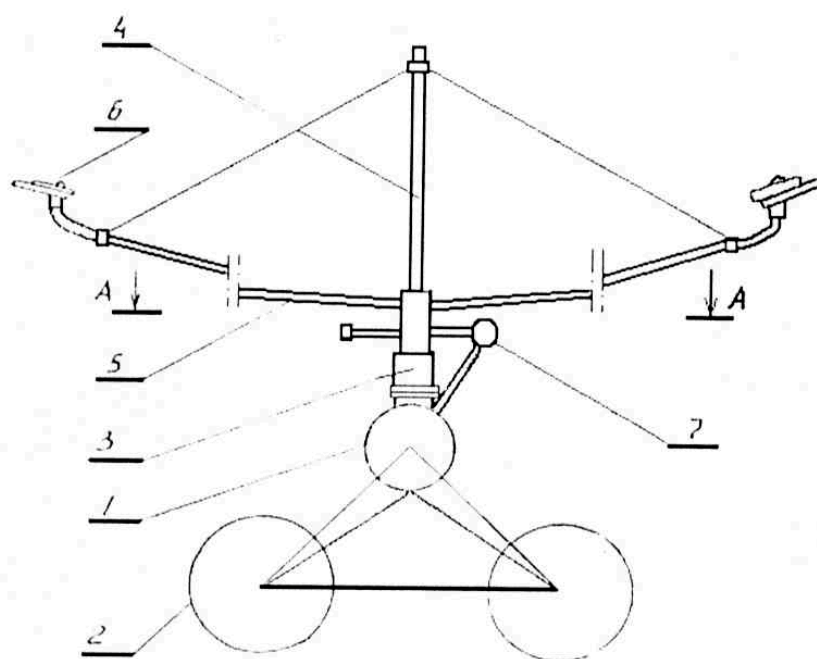
Джерела інформації:

1. Авторское свидетельство СССР № 940304, МКИ А01G25/09, 1982.

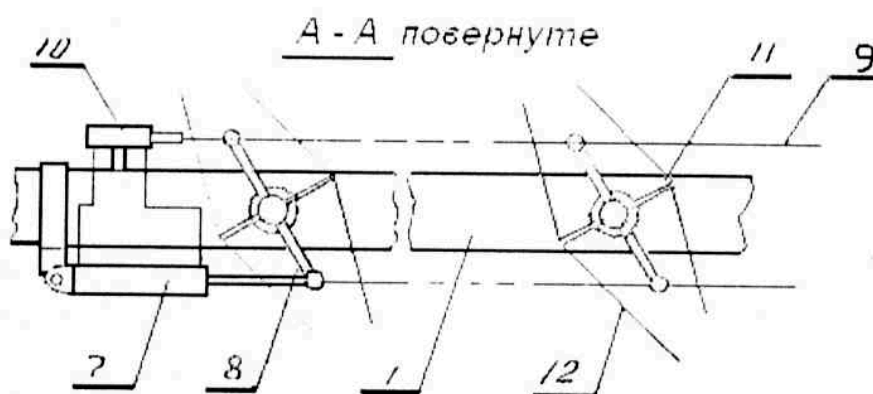
2. Гусейн-заде С.Х., Переверзенцев Л.А., Коваленко В.И., Луцкий В.Г. Многоопорные дождевательные машины, под ред. С.Х. Гусейн-заде. -М: Колос, 1984. с. 87-93.

3. Винникова Н.В., Полонский А.И., Данильченко Н.В. Механизация и техника полива сельскохозяйственных культур. - М.: Россельхозиздат, 1976. с. 87-91.

4. Штепа Б.Г., Винникова Н.В., Гусейн-заде С.Х. и др. Справочник по механизации орошения, под ред. Б.Г. Штепы. - М.: Колос, 1979. с. 198-217.

Фіг.1

Фіг.2